

КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Кравчина Т.В., кандидат психологічних наук, доцент
Хмельницький національний університет

Критерії якості дистанційного навчання оцінюються через такі показники, як позитивний вплив освітнього процесу на підвищення рівня освіченості особистості та створення для неї найбільш комфортних умов життя, на поліпшення всіх сторін суспільних відносин, на формування відкритого демократичного суспільства. [1] Підвищення рівня освіти дає людині важливі переваги: поліпшення умов праці, можливість посідати більш високу посаду, більш різноманітний і змістовний відпочинок, розширення можливості фізичного і розумового розвитку дітей. Сказане вище стосується ефективності освіти взагалі, незалежно від форми її отримання. Ефективність дистанційного навчання пов'язана з досягненням тих освітніх і виховних цілей, які ставить перед вищою школою сучасне суспільство та нові соціально-економічні умови. Таким чином, ефективність дистанційної освіти показує ступінь відповідності отриманих результатів поставленим завданням навчально-виховного процесу в особі підготовленого випускника системи дистанційної освіти з найменшими витратами часу, праці, здоров'я викладачів та студентів, грошових коштів (як з боку студента, так і з боку надавача освітніх послуг дистанційно).

Зазвичай критеріями якості дистанційного навчання є: 1) оцінка знань навчальних дисциплін; 2) рівень системної компетентності (уміння коректувати і покращувати робочі системи, вміння вести моніторинг і корекцію діяльності, розуміння взаємозв'язку соціальних, органічних і технічних систем); 3) рівень компетенції в розподілі ресурсів (вміння розподіляти час, вміння розподіляти гроші та матеріали, вміння розподіляти простір, вміння розподіляти кадри); 4) рівень технологічної компетенції (вміння вибирати обладнання і інструменти для вирішення поставленої задачі, вміння здійснювати їх технічний догляд та діагностику, вміння застосовувати технології для виконання конкретних завдань); 5) рівень компетентності в роботі з інформацією (уміння набувати і оцінювати знання, вміння ефективно інтерпретувати і передавати інформацію, вміння професійно використовувати комп'ютерні системи); 6) оцінка базових навичок (вміння писати, вміння читати, вміння говорити, вміння слухати). 7) оцінка особистісних якостей (особиста відповідальність, самоуправління, комунікабельність, самоповага); 8) оцінка розумових навичок (вміння творчо мислити, вміння приймати рішення, уміння передбачати, вміння вчитися); 9) оцінка навичок міжособистісного спілкування (вміння працювати в команді, вміння навчати інших, вміння вести переговори, лідерські якості). Аналіз критеріїв якості доводить, що освіченість фахівця і якість його підготовки в системі дистанційної освіти значно зростає [1].

Дослідження практичної діяльності освітніх установ що надають освітні послуги дистанційно дозволили виявити фактори, що впливають на ефективність праці викладачів і студентів як ключових елементів в системі дистанційної освіти. Вони безпосередньо і опосередковано впливають на якість

дистанційного навчання. Ці фактори значною мірою збігаються з факторами, що визначають вплив технічних засобів навчання при традиційному навчанні:

1. Фактори трудового процесу (мета, завдання, складність змісту навчання що підлягає засвоєнню). Чим вони складніші, тим більше вимог пред'являється до можливостей її виконавців (фізичним, розумовим), до технічної оснащеності процесу навчання і до його зовнішніх умов. Цими факторами визначається навантаження (вид, інтенсивність розподіл часу) і етапи навчання.

2. Організаційно-управлінські чинники або фактори матеріально-технічної оснащеності діяльності викладача і студента (що включають в себе наявність необхідного обладнання, технічних засобів, організації робочого місця, що забезпечують використання прогресивних методів і організаційних форм роботи, раціональності засобів сучасних інформаційних технологій, що характеризує відповідність комплексу матеріальних засобів цілям і завданням навчання, змісту програми, особливостям трудової діяльності викладача і пізнавальним здібностям учнів, пристосованість засобів сучасних інформаційних технологій до організаційних форм, методів і прийомів навчання).

3. Фактори зовнішнього середовища (нормативно-правові, санітарно-гігієнічні, естетичні, технічні).

4. Людські фактори – чинники соціального середовища (світогляд, ставлення до своєї професії, ступінь відповідальності, рівень професіоналізму, мотиваційні установки, комунікабельність та ін.) Мотиваційна стійкість трудової діяльності учасників освітнього процесу (задоволеність процесом і результатом навчання, мотивацію на виконання поставленого завдання і інтерес до результатів роботи).

5. Фактори, зумовлені індивідуальними особливостями людини: психофізіологічні, антропометричні, поведінкові особливості; природні якості – здатність до навчання, стан здоров'я, вік та ін. Вони впливають на час витрачений викладачем на передачу навчальної інформації та час витрачений студентами на її сприйняття, а також на підготовку засобів сучасних інформаційних технологій [2].

Література:

1. Владимирська Є.Ю. Науково-методичне забезпечення якості дистанційного навчання у технічному університеті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Є.Ю. Владимирська.– К., 2006.– 21 с.

2. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе : [Учеб. пособие для вузов по пед. спец., для магистрантов, аспирантов и слушателей системы доп. проф. образования] / Д. В. Чернилевский.–М. : Юнити, 2002.– 437 с.